Nordiska rådet

A 1503/presidiet

Behandlas i:
Presidiet

Bilaga/or:
- Medlemsförslag

J.nr. 10-00192-5

Presidiets betänkande över

Medlemsförslag om ett förstärkt nordiskt samarbete angående samhällssäkerhet

1. Udvalgets forslag

Presidiet foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer,

at de nordiske regeringer fremskynder et forstærket nordisk samarbejde angående samfundssikkerhed i følge Stoltenberg-rapportens forslag og under hensyntagen til forslag fra den nye vismandsrapport om NB8 samarbejdet

2. Baggrund

Det hedder i forslaget fra den islandske delegation:

”Nordiska rådets isländska delegation bedömer den civila säkerheten i nordiska hav- och landområden vara en högaktuell fråga, inte minst beträffande förebyggande åtgärder för att förhindra olyckor, samt beredskap vid olyckshändelser. Därför måste nordiskt samarbete angående samhällssäkerhet påskyndas, baserat på förslag nummer fyra och otta i Stolten-bergrapporten.

Det finns enligt den isländska delegationen tre anledningar till att arbetet måste påskyndas:

1. Det är viktigt att förebygga att bristande organisation eller utrustning skulle kunna försvåra räddning i fall av en olycka eller katastrof. Dyrbar tid kan gå till spillo i väntan på konklusionen av Arktiska rådets arbetsgrupp om sjöräddning och dess uppföljning.

2. Ett förstärkt och bättre organiserat nordiskt räddningssamarbete skulle gagna ett vidare internationellt samarbete med andra medlemsstater i det Arktiska rådet.

3. Ett förstärkt och bättre organiserat nordiskt räddningssamarbete skulle gagna i hav- och landområden som troligtvis inte kommer att innefattas av ett internationellt avtal om samarbete om sjöräddning i det arktiska området, till exempel Skandinavien och Östersjön".

3. Høring

Nordisk Råds Præsidium havde en første drøftelse af forslaget på sit møde 29. juni 2010 i Reykjavik. Præsidiets rapportør for samfundssikkerhed, Erkki Tuomioja (sd) afgav en mundtlig rapport om arbejdet på området og opfølgningen av Stoltenberg-rapporten. Erkki Tuomioja (sd) konstaterede bl.a:

"• Stoltenbergs 13 förslag har mottagits positivt i länderna men inte omfattats i sin helhet liksom de inte på alla punkter lett till konkreta uppföljningsåtgärder.

• Den isländska delegationen har lämnat ett medlemsförslag om att påskynda arbetet vad angår förslagen om en maritim insatsenhet samt en katastrofenhet och önskar att utrikesministrarna skall redogöra för uppföljningen av Stoltenberg-rapporten vid sessionen. Detta förslag bör understödas.

• En arbetsgrupp arbetar med att förbereda ett internationellt avtal om samarbete angående sjöräddning i det arktiska området. Samma behov kan finnas också i Östersjöområdet.

• De nordiska utrikesministrarna har meddelat om uppslutning kring rapportens allmänna riktlinjer, dock utan vara konkreta. Ett önskemål har framsatts om att de baltiska länderna borde kopplas närmare till det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet. En utredning om detta är igång och skall presenteras på NB8 ministermötet i augusti. Presidiet har inte involverats i denna process.

• Det har rått stor enighet om ett fördjupat nordiskt ambassadssamarbete. Det förefaller dock svårt att få tillstånd konkreta beslut om detta.

• De nordiska utrikesministrarna borde börja med ett bättre gemensamt informationsutbyte. Målsättningen bör vara att informera varandra i god tid om ställningstaganden av betydelse. Detta bör vara rutinartat och oinstitutionaliserat.

• De nordiska länderna borde informera och konsultera varandra om planerna för utvecklandet av sina utlandsrepresentationer. På så vis kunde långtidsplaner för ambassadnätverken utvecklas."

Efter præsidiemødet i juni blev der offentliggjort en vismandsrapport[1] i forbindelse med de otte nordiske og baltiske udenrigsministre på deres møde i Riga den 27. august 2010. Rapporten er udarbejdet af den tidligere lettiske stats- og udenrigsminister Valdis Birkavs og fhv. forsvarsminister Søren Gade. Det kan være relevant at gøre rapporten til tema for topmøde med Baltisk Forsamlings Præsidium i forbindelse med præsidiemødet i Helsingfors den 7. – 8. december. Måske kan en eller begge de to vismænd personligt præsentere rapporten. I alle tilfælde er den nye rapport til en vis grad en udvidelse af Stoltenbergs anbefalinger for de nordiske lande til nu at gælde både de baltiske og nordiske lande.

[1] *NB8 wise men report - http://www.utanrikisraduneyti.is/media/Skyrslur/NB8-Wise-Men-Report.pdf*

4. Præsidiets synspunkter

Nordisk Råds Præsidium tilslutter sig den islandske delegations medlemsforslag, og opfordrer de nordiske regeringer til at forstærke det nordiske samarbejde angående samfundssikkerhed som opfølgning på Stoltenberg-rapportens forslag. Præsidiet ønsker ikke mindst at udenrigsministrene udarbejder langsigtede planer for ambassade- og konsulatsamarbejde i hver verdensdel.

Samtidig er det relevant at følge op på forslagene fra den nye vismandsrapport om det nordisk-baltiske NB8 samarbejde. Det må afklares, i hvor høj grad NB8 kan være den arena, hvor disse temaer kan få fremdrift. Præsidiet lægger også vægt på det arktiske samarbejde, hvor der aktuelt er en god fremdrift med konkrete resultater. En arbejdsgruppe er således engageret i at forberede en international aftale om samarbejde angående redning til søs i det arktiske område. Samme behov for fælles løsninger er der også i Østersøområdet.

5. Konklusion

Presidiet foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer,

at de nordiske regeringer fremskynder et forstærket nordisk samarbejde angående samfundssikkerhed i følge Stoltenberg-rapportens forslag og under hensyntagen til forslag fra den nye vismandsrapport om NB8 samarbejdet

Malmö den 22. september 2010

Bendiks H. Arnesen (A)
Christina Gestrin (sv)
Erkki Tuomioja (sd)
Helgi Hjörvar (A), formand
Henrik Dam Kristensen (S)
Kent Olsson (m)
Line Barfod (EL)
Marion Pedersen (V)
Per-Kristian Foss (H)
Sinikka Bohlin (s)

Nordiska rådet

A 1503/presidiet

Behandlas i:
Presidiet

Bilaga/or:
- Medlemsförslag

J.nr. 10-00192-5

Medlemsförslag om ett förstärkt nordiskt samarbete angående samhällssäkerhet

Stoltenbergrapporten av Thorvald Stoltenberg, Norges fd utrikes- och försvarsminister, med tretton förslag om utrikes- och försvarspolitik i Norden har varit till inspiration för idéer om nordiskt samarbete, alltsedan den utkom i februari 2008.

Rapporten har behandlats av de nordiska utrikesministrarna, nordiska ministrar med ansvar för beredskaps- och räddningsfrågor och Nordiska rådets presidium på Nordiska rådets session samt hos Föreningarna Nordens Förbund.

Nordiska rådet har de senaste åren behandlat frågor som avser innehållet av sju av de tretton förslag som presenteras i Stoltenbergrapporten. Rådets behandling har tagit hänsyn till de ändringar som ett utvidgat säkerhetsbegrepp har fört med sig efter det *kalla krigets* slut. Samtidens säkerhetsbegrepp innebär en utvidgning från statens och nationens säkerhet som varit rådande till civila eller samhällets säkerhet, med hänsyn till globala och samhälliga aspekter samt traditionella militära aspekter. Samtidigt har gränsen mellan statens interna och externa säkerhet blivit allt mer oklar.

Nordiska ministrarna har i sin behandling av Stoltenbergrapporten gett en indikation om strukturen av dess uppföljning. De nordiska utrikesministrarna uttalade i sin Reykjavik-deklaration i juni 2009 att några av rapportens förslag var mycket aktuella och borde snarast granskas, medan andra förslag redan var under granskning eller behövde revideras med hänsyn till långtidsperspektiv. Vidare presenterade de nordiska utrikesministrarna i Tromsö-deklarationen i april 2009, tillsammans med andra utrikesministrar från Arktiska rådets medlemsstater, upprättandet av en arbetsgrupp med uppdrag att förbereda i tid för utrikesministrarnas nästa möte i april 2011 ett internationellt avtal om samarbete angående sjöräddning i det arktiska området. Nordiska ministrar med ansvar för bered-

skaps- och räddningsfrågor har också i sin Haga-deklaration i april 2009 uttryckt sin vilja att förstärka samarbetet om räddning i Norden baserat på det nordiska NORDRED avtalet.

Nordiska rådet

A 1503/presidiet

Behandlas i:
Presidiet

Bilaga/or:
- Medlemsförslag

J.nr. 10-00192-5

Nordiska rådet har beslutat att rådets uppföljning av Stoltenbergrapporten skall fokusera på samhällssäkerhet. En av de aspekter som tidigare varit upp till behandling i detta sammanhang i rådet är den civila säkerheten i Nordatlanten och Arktis, speciellt med tanke på den ökade sjötrafiken i området i kölvattnet av isens smältning på grund av klimatändringarna. Västnordiska rådet har också lagt fram förslag till Nordiska rådet angående sjöräddning i Nordatlanten och Arktis.

Nordiska rådets isländska delegation bedömer den civila säkerheten i nordiska hav- och landområden vara en högaktuell fråga, inte minst beträffande förebyggande åtgärder för att förhindra olyckor, samt beredskap vid olyckshändelser. Därför måste nordiskt samarbete angående samhällssäkerhet påskyndas, baserat på förslag nummer fyra och otta i Stoltenbergrapporten.

Det finns enligt den isländska delegationen tre anledningar till att arbetet måste påskyndas:

1. Det är viktigt att förebygga att bristande organisation eller utrustning skulle kunna försvåra räddning i fall av en olycka eller katastrof. Dyrbar tid kan gå till spillo i väntan på konklusionen av Arktiska rådets arbetsgrupp om sjöräddning och dess uppföljning.

2. Ett förstärkt och bättre organiserat nordiskt räddningssamarbete skulle gagna ett vidare internationellt samarbete med andra medlemsstater i det Arktiska rådet.

3. Ett förstärkt och bättre organiserat nordiskt räddningssamarbete skulle gagna i hav- och landområden som troligtvis inte kommer att innefattas av ett internationellt avtal om samarbete om sjöräddning i det arktiska området, till exempel Skandinavien och Östersjön.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår den isländska delegationen att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att de nordiska regeringarna påskyndar ett förstärkt ordiskt samarbete angående samhällssäkerhet enligt Stoltenbergrapportens förslag nummer fyra och otta

att de nordiska utrikesministrarna rapporterar om status för ett nordiskt samarbete angående samhällssäkerhet enligt Stoltenbergrapportens förslag nummer fyra och otta på Nordiska rådets 62:a session i Reykjavik

Reykjavik den 18 maj 2010

Árni Þór Sigurðsson (VG)
Ásmundur Einar Daðason (VG)
Bjarni Benediktsson (Sj.)
Helgi Hjörvar (A)
Ragnheiður Ríkharðsdóttir (Sj.)
Sigríður Ingibjörg Ingadóttir (A)
Siv Friðleifsdóttir (F)